

Hjemløse skal fortsat mishandles i Jobcentret

HJEMLØSE UD AF JOBCENTRET

Det blev desværre til endnu et nederlag for hjemløse ved Folketingets 2. behandlingen af et forslag om at få hjemløse ud af jobcenteret. Forslaget udsprang af et borgerforslag SAND – De hjemløses landsorganisation havde stillet, og som Nye Borgerlige havde gjort til et beslutningsforslag.

Der var et bredt flertal imod forslaget bestående af S, V, SF, KF, DF, LA og et par løsgængere. RV, EL, NB, FG, ALT og UFG stemte for forslaget.

Den umiddelbare konklusion er at en lang række partier, som typisk giver udtryk for at de gerne vil lytte til hjemløse, gøre noget for dem og historisk også har gjort det, ikke længere synes hjemløse er værd at kæmpe for.

Hvad skal hjemløse så mene om den melding? Den umiddelbare konklusion er at en lang række partier, som typisk giver udtryk for at de gerne vil lytte til hjemløse, gøre noget for dem og historisk også har gjort det, ikke længere synes hjemløse er værd at kæmpe for. Og at de partier der stemte

for, er de eneste vi nu kan gå til, når vi i fremtiden har noget på hjerte. Men det er nok mere nuanceret end som så.

Nogen stemmer nej fordi de er dybt uenige med Nye borgerlige ideologiske ståsted. Et forslag de faktisk har sympati for, kan de så ikke gå med i fordi det er "de forkerte", der har stillet det. Det er en del af forklaringen på Socialdemokratiets nej. En anden del, som gælder for flere partier, inkl. regeringspartiet, er at de selv har noget i støbeskeen, som de mener er meget bedre, og som måske ligefrem også adresserer de åbenlyse problemer, der er på jobcenterets håndtering af udsatte borgere. Der forhandles om en ny Hovedlov – en lov som man har talt om i flere år som den store åbenbaring, der vil gøre op med silotænkning, frisætte både ansatte og borgere, give magten tilbage til borgeren og sagsbehandleren, skabe individuelle og helhedsorienterede forløb. Der er ingen grænser for hvilke problemer, der vil blive løst, når og hvis den lov en dag bliver til noget.

Desværre skal en stor del af forklaringen også findes i to væsentlige forhold. Det ene er at en række partier synes hjemløse skal vide at de er jordens bærme og skal gøres opmærksom på det ved at der konstant stilles krav de ikke kan honorere, hvilket de så skal straffes for ved at man skærer i deres kontanthjælp. Det andet er en forståelse af at systemet fungerer.

Desværre skal en stor del af forklaringen også findes i to væsentlige forhold. Det ene er at en række partier synes hjemløse skal vide at de er jordens bærme og skal gøres opmærksom på det ved at der konstant stilles krav de ikke kan honorere, hvilket de så skal straffes for ved at man skærer i deres kontanthjælp. Det andet er en forståelse af at systemet fungerer. F.eks. sagde Beskæftigelsesminister Peter Hummelgaard under førstebehandlingen af forslaget bl.a.

"Lovgivningen på beskæftigelsesområdet indeholder en række undtagelser, som netop skal sikre, at beskæftigelsesindsatsen

kan gå hånd i hånd med eksempelvis sociale indsatser. Indsatsen tilpasses den enkelte borgers behov og livssituation. Borgere i hjemløshed, som har andre problemer end ledighed, visiteres i deres forløb som aktivitetsparate. De får en koordinerende sagsbehandler, som bl.a. skal koordinere sociale indsatser, misbrugsbehandling og tilvejebringelse af bolig.”

Hvis lovgivningen virkede, var der jo ingen grund til at foreslå at man lavede den om.

Kira West, formand for Rådet for Socialt Udsatte, kender udmærket lovgivningen, men har et noget andet syn på virkeligheden: *”Den nuværende model virker ikke. Mennesker med svære sociale problemer og psykiske og somatiske lidelser hører ikke til på kontanthjælp. De påvirkes ikke af incitamentsstrukturer, der bygger på ret og pligt.”*

(Kira West, Jyllands-Posten d. 27. maj, 2022)

De to væsentligste forklaringer går således hånd i hånd: Der er en forståelse af at systemet virker som det skal. Hjemløse skal have det lidt svært. Hvis man giver dem særbehandling, vil alle jo bare vælge at blive hjemløse og blive båret rundt i verdenen på et sølvfad. Hvis der er i ny og næ kommer en shitstorm på Facebook om en enkeltsag, som ikke kan bortforklares, kan man henvise til at vi har en lovgivning på området, som (i teorien) åbner mulighed for at tage individuelle hensyn, se helhedsorienteret på tingene og inddrage borgeren i egen sag. I juridisk forstand er det tydeligt at systemet ikke virker i praksis, for der skal tages en masse hensyn til hjemløse; de skal inddrages og der skal findes løsninger på tværs af forvaltninger.

Hjemløse skal have det lidt svært. Hvis man giver dem særbehandling, vil alle jo bare vælge at blive hjemløse og blive båret rundt i verdenen på et sølvfad.

Ministeren har ret i at der er masser af gode intentioner i

loven. Kommunerne har mulighed for (og pligt til) at arbejde både forebyggende, helhedsorienteret, lave individuelle løsninger, arbejde på tværs af forvaltninger osv. Men de gør det bare ikke.

Derfor vil det heller ikke hjælpe alverden, at der måske en dag kommer en ny Hovedlov, hvor intentionerne om at sætte borgeren endnu mere i centrum realiseres og silotænkningen er en saga blot. For der hersker ingen tvivl om hvilken lovgivning der har forrang. Det har beskæftigelseslovgivningen! Det er den man bruger til at bevilge ydelser efter. Og al kommunal logik siger, at omkostninger er noget der skal holdes nede. Det gør man bedst ved at besværliggøre mulighederne for at få en ydelse.

Det er heller ikke tilfældigt at ansatte på boformer for hjemløse, siger at hjemløse der flytter i egen bolig ikke kan få etableringshjælp – økonomisk støtte til at købe komfur, køleskab, møbler osv. – til boligen, for det "giver kommunen ikke mere". Det er fordi kommunerne melder det meget klart ud. Ingen individuel sagsbehandling her.

Det er jo ikke nogen tilfældighed at Københavns Kommune smed en masse borgere, der var berettiget til kontanthjælp på integrationsydelse. For at spare penge. Det er heller ikke tilfældigt at ansatte på boformer for hjemløse, siger at hjemløse der flytter i egen bolig ikke kan få etableringshjælp – økonomisk støtte til at købe komfur, køleskab, møbler osv. – til boligen, for det "giver kommunen ikke mere". Det er fordi kommunerne melder det meget klart ud. Ingen individuel sagsbehandling her.

Ministeren kan godt dække sig ind under at vi har en udmærket lovgivning, men hvis den kun bruges restriktivt, gør han sig medskyldig i magtmisbrug. Den manglende tid og faglighed i kommunerne bør også adresseres. Kommunerne – dvs. den administrative ledelse – ser ingen incitamentter til at sikre

at hjemløse og andre udsatte får den hjælp de skal have, tværtimod. Det bør være et politisk projekt at understøtte – tvinge om man vil – kommunernes mulighed for at lave god sagsbehandling. Som Thomas Bredgaard, lektor på Aalborg Universitet, sagde i et oplæg om at få udsatte i arbejde: *"God sagsbehandling er stærkt undervurderet (relation mellem borger og sagsbehandler, sagsmængde, medarbejdernes kvalifikationer og tiltro til borgeren)"*

Det vil klæde Folketinget at lytte til de borgere det handler om og de eksperter der har viden på området. Hjemløse får ikke den hjælp de skal have eller har brug for af jobcenteret. Det er ikke designet til at løse opgaven. Det vil en ny hovedlov ikke lave om på. Ansvar for at hjælpe den hjemløse skal ligge et andet sted og der skal stilles krav om at kommunerne prioriterer opgaveløsningen.